

ἐπισκέπται! Θὰ γεμίσουν λευκώματα καὶ στῆλαι ἑρμηρίδων. Αὐτὸς ἀπαιτεῖ ὁ συρμὸς καὶ αὐτὰ ὑγιεῖται πρὸς χρίν του. Διότι, ἐπανάλαμψάνω, δὲν ἔχουν τίποτε τὸ ἔκτακτον καὶ ικανοποιητικὸν αὐτὰ καθεύεται τὰ Μέγαρα, σύτε ἡ πανήγυρίς των. Ἐκ τῆς λαμπρᾶς ἀρχαιότητος δὲν ἀπομένει περὶ τὸ ὅστιν μα καὶ ἵσως ἡ ἐνδυμασία τῶν παιδιῶν, ἐκ τῶν ὅποιων ἀρκετὰ εἰδαρεν, ὅπως ὁ ἀρχαῖος φιλόσοφος, ἀτυγχέστερα πράγματι τῶν προσβάτων. Ἡ δὲ πανήγυρις ἀποτελεῖται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὴν τράπανη, ἡ ὅποια μεθ' ὅλα τὰ ἐγκώμια καὶ τὰς συσχετίσεις τὰς ὅποιας κάρυνουν οἱ ἀρχαιομανεῖς, μοὶ φαίνεται ἡρηγησὶς ἀκαλαίσθητος, χωρὶς ἐκφρασιν καὶ ἀναξίᾳ τῆς σπουδῆς. Καὶ θὰ ἥτο βάσανος δι' ἐμὲ ἡ ἐπὶ μαχρότερον θέα της, ἂν δὲν εἴχα συντροφίαν καλὴν καὶ τὸ κυριώτερον ὅμορφον, μετὰ τῆς ὅποιας ἀπεσύρηη μετ' ὅλην εἰς δυστέρευτον σκιάν, ὅπου ἔξητην τὰ σιγάρα μου καὶ τὴν φλυαρίαν μου, περιμένων τὴν ὄραν τῆς ἐπιβιβάσεως εἰς τὴν ἔκτακτον ἀμαξοστοιχίαν.

★

Φερόμεθα ὁλοταχῶς πρὸς τὰς Ἀθήνας. Ὁ ἀτμὸς ὑπηρετεῖ τὸν πόθον μαζὶ ἐντελέστατα. Διερχόμεθα διὰ τῶν αὐτῶν τοπίων, ἀμαρυρουμένων βαθυτῆδον ἐφ' ὅσον πλησιάζουμεν καὶ μυρωμένων ἀπὸ τὰς ἀγροτιολέπτας. Εἶναι ἑσπέρω πλέον προσωρημένη ὅταν φθάνωμεν εἰς τὸν τελευταῖον σταθμόν. Τί παράδοξοι φύσεις ποῦ εἴμεθα! Ὁλίγας ὥρας μόνον ἐλεύφαμεν καὶ ὅμως ἐπατήσαμεν μετὰ συγκινήσεως τὸν κονιορτὸν τῶν Ἀθηνῶν μαζὶ ἐπανείδαμεν μετ' ἀγάπης τοὺς φανὸν τοῦ φωταερίου καὶ τὴν μεγάλην παράταξιν τῶν ἀναμενουσῶν ἀμαξῶν...

Αὐτὰ εἰδαρεν καὶ ἐπάθαμεν πέρυσι καὶ προπέρωσι. Ἄλλ' ἐφέτος — πρέπει νὰ ἡμαι εἰλικρινής — ὁ κύριος Ἐκυτός μου δὲν μετέθη εἰς τὰ Μέγαρα.

ΑΝΤΙΛΑΛΟΣ

ΤΑ ΕΝ ΚΛΩΒΟΙΣ ΠΤΗΝΑ¹

ΤΟ ΚΑΝΑΡΙΝΙΟΝ

Τὸ καναρίνιον εἰσήχθη ἐν Εὐρώπῃ μόλις κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰώνα. Ἐκτοτε τοῦτο ἐνεκλιματίσθη ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τῆς Εὐρώπης ἐπολλαπλασιάσθη καὶ νῦν τὸ εἰδὸς τοῦτο ἐπεξετάθη μέχρι τῆς Σινηρίας. Τὸ κλίμα καὶ ἡ σύζευξις μετ' ἀναλόγων πτηνῶν παρήλλαξαν τὴν πτέρωσιν αὐτοῦ. Τὸ χρῶμα, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἦτο φαιόν πρασινίζον, παρήλλαξε καθ' ὄλοκληρίαν· ἡ φωνὴ ὅμως οὐδόλως μετεβλήθη.

Κατὰ τὸν παρόντα χρόνον ἡ ἀνατροφὴ τῶν καναρινίων, ίδιος ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ὁλλανδίᾳ, ἀπασχολεῖ πληθὺν ἀνθρώπων, κερδίζοντων σπουδαῖα ποσά.

Οἱ Ὁλλανδοί, ὃν ὁ οὐρανὸς οὐδόλως φωτίζεται ὑπὸ λάμποντος ἥλιου, καὶ τὸ κλίμα δὲν διακρίνεται διὰ τὴν γλυκύτητα αὐτοῦ, ἀνατρέφουσιν

ἐν ὑπαίθρῳ τὰ καναρίνια καὶ καυχῶνται, ὅτι κατέχουσι τὰ καλλίτερα εἰδῆ. Ἰδού δὲ πῶς ὁ Ὁλλανδὸς van Moersen περιγράφει τὸ πτηνοτροφεῖον αὐτοῦ, ὅπερ κεῖται πλησίον τοῦ Ἀμστελοδάμου.

«Πρὸς τὴν οἰκίαν μου συνέχεται ἀγρὸς κατάφυτος δενδρύλλιων παντὸς εἰδούς καλλιεργουμένων μετὰ πάσης τῆς ἀπαιτουμένης φροντίδος. Τὸ δάσος τοῦτο τῶν δενδρύλλιων ἐκτείνεται πέριξ τοῦ οἴκου. Ἀριστερῷ, ἀμέσως μετὰ τὸν κῆπον ἐν φαλλιεργοῦνται ἄνθη καὶ ἐν τινὶ γωνίᾳ καλῶς προφυλαγμένη, εὔρηται δεξαμενὴ ὑδατος σκιαζομένη ὑπὸ τῶν δένδρων, πέριξ τῆς ὅποιας συναθροίζονται τὰ πτηνὰ ἀπολαύοντα τῆς δροσερότητος.

Τὰ καναρίνια βιοῦσιν ἡμέραν καὶ νύκτα ἐντελῶς ἐλεύθερα ἐν τῷ παραδείσῳ τούτῳ· πηγανύουσι τὰς νεοττιάς των, ἐπωάζουσι τὰ ώά των, ἀνατρέφουσι τοὺς νεοσσούς, παίζουσι, μινύρονται·

Ἡ πειρὰ ἀπέδειξεν ὅτι τὸ καναρίνιον δὲν ἐπιζητεῖ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ μέρος, ἐν φεύρσει τὴν τροφὴν αυτοῦ· ἀλλ' ὅπως κατορθώσῃ τις οὕτων ἀναθρέψῃ καναρίνια, πρέπει νὰ ἔχῃ κτῆμα ἐκτεταμένον ἀπομεμονωμένον, ἵνα μὴ τὰ ὑπὸ αὐτοῦ ἀνατρεφόμενα μεταβαίνωσιν εἰς τὰ κτῆματα τοῦ γείτονος καὶ συλλαμβάνωνται παρ' αὐτοῦ.

Προσθέσωμεν, ὅπως καταλήξωμεν τὴν μονογραφίαν ταύτην τοῦ κατοικιδίου καναρίνιου, ὅτι ἡ ἐπὶ τρεις αἰώνας διαβίωσις ὑπὸ τὸν ἡμέτερον οὐρανόν, κατέστησε τοιαύτην τὴν σωματικὴν εὐεξίαν, ώστε νὰ δύναται νὰ ὑπομένῃ, οὐδόλως πάσχον, πᾶσαν θερμοκρασίαν. Ἀγαπᾷ τὸν ἀέρα καὶ τὸ φῶς· καὶ ἂν θέλῃ τις ν' ἀκούσῃ τοῦ χρυσαράτος του, ἀρκεῖ νὰ τὸ θέσῃ εἰς τὸ παράθυρον.

Καὶ κατ' αὐτὰς τὰς ψυχρὰς τοῦ χειμῶνος ἡμέρας, ἀμα τεθῆ ἐκτὸς παραθύρου, ἀντὶ νὰ περισυλλεγῇ καὶ συσφαιρωθῇ, ἔχεται ἥδον, τόσῳ ἀρέσκεται ἀναπνέον καθαρὸν ἀέρα.

Τροφὴ.

«Ως πάντοτε ἡ ἀπλουστέρα τροφὴ εἶναι· καὶ ἡ μᾶλλον ὑγιεινή. Τροφαὶ ἐρεθιστικαῖ, ἔξεγειρουσι τὰς θηλείας καὶ ὀθούσι· ταύτας εἰς ὡτοκίαν. Τότε συμβαίνει, ἡ μία ἐπώασις νὰ διαδέχηται τὴν ἄλλην ἐν μικρῷ χρονικῷ διαστήματι, καὶ αἱ μητέρες καταγινόμεναι εἰς τὴν κατασκευὴν νέας νεοττιάς, ἐγκαταλείπουσι τοὺς νεοσσούς των προτοῦ τελείως ἀναπτυγχώσι. Τὰ καναρίνια δύνανται νὰ τραφῶσι καταλληλότερον διὰ κόκκων ἐλαιοκράμης βεβρεγμένης ἐν ὑδατι· καὶ διὰ κέγχρου (κεχρὶ κοινῶς). Εἰς ταῦτα προστίθεται ἡροτὸς βεβρεγμένος· τινὲς μάλιστα διαβρέχουσι τοῦτον διὰ γάλακτος· ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει πρέπει πρότερον νὰ βράζηται τὸ γάλα πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ζυμώσεως. Ὅταν εἶναι νεαρά τὰ καναρίνια, καὶ τότε μόνον, εἶναι καλὸν νὰ δίδῃ τις εἰς αὐτὰ ὅλην λέκυθον (κρόκον ὡσ) καὶ κόκ-

¹ Ἰδε σελ. 149.

καὶ κανάθεως (καναθουρίου) τεθραυσμένους.

Κατὰ τὰς ἐποχὰς εἰς τὴν τροφὴν ταύτην προστίθεται φύλλον θριδάκος (μαρουλίου), ἀνδράχγης (ἀνδράκλας), τεμάχιον μήλου, ἀπίου, σύκου καὶ ἄλλου γλυκέος καρποῦ, ἀπὸ καιροῦ δὲ εἰς καιρὸν ὅληγη ὅρυζα ἔξογκωθεῖσα καὶ ἐκραγεῖσα ἐν γάλακτι.

Πολλαπλασιασμός.

Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τις τοῦτον, πρέπει νὰ ἐκλέγῃ καναρίνια ἄρρενα οὐχὶ τόσον παχέα· ἐπίσης αἱ παχεῖαι θήλειαι ἀσθενοῦσι πρὸ ἑκάστου τοκετοῦ, ἀποθνήσκουσι συνήθως, καὶ τὰς ἐξ αὐτῶν τεχθέντα ὡς εἴτε δὲν ἐκκολάπτονται εἴτε ἐκκολαπτόμενα δίδουσι νεοσσούς μικροτάτους καὶ ἀδυνατωτάτους.

Ο θέλων ν ἀναθρέψῃ καναρίνια ὁδηγεῖται βεβαίως κατὰ τὴν ἀρέσκειάν του, πρέπει οὖμας νὰ παρατηρήσῃ τὰ ἑξῆς:

1) "Οτι ἐντελῶς πράσινα καναρίνια ἡ φέροντα πρασίνους κηλίδας, εἶναι μὲν εὔρωστα ἀλλὰ ἔχουσι προδιάθεσιν νὰ φωνῶσιν ἴσχυρῶς.

2) "Οτι τὰ κίτρινα μελανωπὰ καναρίνια ἡ βαθέως κίτρινα εἶναι εὐαίσθητα καὶ πολὺ ὅλιγον γόνιμα.

3) "Οτι τὰ ἐρυθροῦς ὁδφαλμοῦς ἔχοντα καναρίνια εἶναι ἀδύνατα· καὶ

4) "Οτι ἂν προτιμᾶς τὶς τὰ λοφοφόρα καναρίνια, πρέπει νὰ προσέξῃ μὴ τυχὸν τὸ λοφίον ἔχη καὶ τὴν ἐλαχίστην θέσιν ἐστερημένην πτερών, κυρίως ὅπισθεν.

Η ὄλλανδικὴ φυλὴ ἐπιζητεῖται παρὰ πάντων ἀληθῶς τὰ πτηνὰ ταύτης εἶναι μεγαλήτερα καὶ ἴσχυρωτερα ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου εἶναι μᾶλλον εὐαίσθητα καὶ ἥδουσιν ὀλιγάτερον.

Πολλαὶ μέθοδοι εἶναι ἐν χρήσει πρὸς σύζευξιν τῶν καναρίων. Τινὲς θέτουσιν ἔνα ἄρρενα μετὰ τριῶν ἡ τεσσάρων θηλειῶν· ἑτεροι σύζευγνύουσι ταῦτα κατὰ ζεύγη. Ο τελευταῖος οὗτος γάμος εἶναι ὁ μόνον σύμφωνος τῇ φύσει, συγχρόνως δὲ δι' αὐτοῦ ἀποφεύγονται αἱ κακαὶ συνέπειαι τῆς πολυγαμίας. Ο ἄρρην, ἀντὶ νὰ βοηθήσῃ τὰς θηλεῖας, ὅπως κοινὴ ἀναθρέψωσι τὴν οἰκογένειαν αὐτῶν, ἀπαλλάσσεται πάστης φροντίδος ἡ ἐνασχολεῖται μόνον εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν νεοσσῶν τῆς μᾶλλον εὐνοούμενής αὐτοῦ, καὶ οὕτως ἡ ἐγκαταλειφθεῖσα δυσκόλως μόνη δύναται ν ἀναθρέψῃ τοὺς νεοσσούς αὐτῆς. Πολλάκις οὖμας συμβαίνει τὰ πτηνὰ τὰ ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης νὰ εἶναι καὶ πολυαριθμότερα καὶ καλλίτερα.

Οταν πρόκηται ν ἀχρησιμοποιηθῇ εἰς ἄρρην διὰ δύο θηλείας, ἐπὶ μακρὸν χρόνον πρὸ τῆς ὥρας τῶν ἐρώτων, ἦτοι πρὸ τοῦ Ἀπριλίου μηνός, εἶναι ἀνάγκη νὰ συνενώσῃ τις τὰς δύο θηλείας ἐν κλωθῷ διατηρούμενῳ διὰ καταπίπτοντος διαφράγματος εἰς δύο διαμερίσματα. Οταν τὰ δύο πτηνὰ ἐθισθῶσιν ἐν τῷ κοινῷ βίῳ, ἀπομονώσῃ τὴν μίαν τῶν θηλειῶν μετὰ τοῦ ἄρρενος, σταθεὶς δὲ τοῦ

νὰ ἐπωάζῃ μεταφέρουσι τὸν ἄρρενα ἐν τῷ ἑτέρῳ νυμφικῷ θαλάμῳ. Μετὰ τὸν τοκετὸν καὶ τῆς δευτέρας νύμφης δύναται τις ἀνεπιφυλάκτως ν ἀνοίξῃ τὴν μικρὰν θύραν. Ο ἄρρην θὰ ἐπισκέπτηται τὰς θηλείας του, καὶ οὐδεμίᾳ ἀντιζηλίᾳ θὰ ἔξεγερθῇ.

Νέοι ἄρρενες σύζευγνύμενοι μετὰ θηλειῶν μᾶλλον ἡλικιωμένων παράγουσι πλειότερα ἄρρενα ἢ θήλεα τέκνα. Η καλλιτέρα ἐποχὴ ὡς καὶ ἀνωτέρω ἀναφέρομεν διὰ τὴν σύζευξιν εἶναι ὁ Ἀπρίλιος μήν.

Ἐνωρίτερον ἡ ὥρα τοῦ ἔτους εἶναι ἔτι ψυχρὰ καὶ ἡ ἐπωάσις δὲν ἐπιτυγχάνει πάντοτε. Οταν εἶναι καιρός, θέτει τις εἰς διάθεσιν τοῦ ζεύγους τρίχας βούς, ἵππου, χόρτα, ἕριξ κομμένα, πτίλα καὶ πτερά τινα. Εὰν ἡ νεοττιὰ εἶναι ἔτοιμος, στρωννύουσι ταύτην κατὰ τὴν ἀρέσκειάν των ἀντούναντίον ἔχωσιν εἰς τὴν διάθεσίν των μικρὰ δενδρύλλια, ὁδηγούμενα ὑπὸ τοῦ ὄρμεμφύτου, κατατακευάζουσι ταύτην ὄλοκληρον.

Ο ἀριθμὸς τῶν τικτομένων ὡῶν ποικίλλει. Εξαρτᾶται ἐκ τῆς ἡλικίας καὶ τοῦ εἰδούς. Η ἐπωάσις διαρκεῖ δέκα τρεῖς ἡμέρας. Οι νεαροὶ ἄρρενες ἐκ τῆς φωνῆς των διακρίνονται μετὰ τρεῖς ἑδομάδας. Εὰν θέλῃ τις νὰ ἐκμάθῃ τούτους ν ἄδωσι μουσικὰ τεμάχια, πρέπει νὰ τοὺς ἀπομονώσῃ ἐνωρὶς καὶ πεντάκις ἡ ἑξάκις τῆς ἡμέρας ιδίᾳ τὴν πρωίαν καὶ τὴν ἐσπέραν, νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὰ τεμάχια, εἴτε διὰ τοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον κατεσκευασμένου ὄργανου, εἴτε διὰ πλαγιαύλου, εἴτε διὰ τοῦ στόματος, ἀλλὰ πάντοτε τὸ αὐτὸ τεμάχιον καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τόνον.

Η θήλεια τοῦ καναρινοῦ ἀρέσκεται σύζευγνυμένη μετὰ ξένων πτηνῶν, κυρίως μετὰ τοῦ πλοκέος, τῆς χλωρίδος (φλωρίς κοινῶς), τῆς ἀκανθυλλίδος (καρδερίνας) πολλάκις καὶ μετὰ τοῦ σπίνου. Έκ τῶν διαφόρων τούτων γάμων γεννῶνται μιγάδες ἔχοντες πτέρωσιν ποικιλωτάτου χρωματισμοῦ.

N. X. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

ΦΥΛΛΑΔΕΣ ΤΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ¹

Δ'. — Σκολειό.

Κι ἀπὸ δῶ μποροῦμε νὰ ποῦμε πῶς ἀρχινῷ τὸ βασανιστήριο ποὺ στρεβλώνει μιὰ καὶ γιὰ πάντα κάθε Ψωμιόπουλο, ή Κόλαση, ποὺ στεγνώνει καὶ ζαρώνει τὸ νοῦ του ὥσπου γίνεται μούμια, μούμια ποὺ βγαίνει κατόπι διάσημο φασκιωμένη μὲ τὸν πάπυρο τοῦ δασκαλισμοῦ, καὶ στολισμένη μὲ τὰ κουδούνια μιᾶς κορακίστικης γλώσσας, μιᾶς γλώσσας ποὺ δὲν τὴν ἡζερε πρὶ νὰ πάη σκολειο, ποὺ τὴν μισόμαθε σὰν τὰ φράγκικα, ποὺ δὲν τὴν ἔμαθε ποτὲς κανένας τέλεια, γιατὶ κανένας δὲν

1 Ιδε σελ. 211